

har Statens Garanti, og som er oprettet af Staten for at fyldestgjøre et stort og humanit Formaal, ikke blot bør se hen til at skaffe sig den størst mulige Indtægt, men ogsaa ved Anbringelsen af sin Kapital maa erkjende, at der foreligger den en Opgave, den ogsaa at paaase Laantagerens Interesse, og at give et godt Exempel. Derfor bør den ikke benytte sig af Forholdene til at tage en højere Rente end den, der er rimelig efter de foreliggende Konjunkturer. Jeg mener iøvrigt, at det vil være heldigt, at Sagen omdræs administrativt. Mulig kunde man ved fortsat Forhandling komme til det Resultat, at Anstalten selv nedsatte Renten for alle de Penge, med Hensyn til hvilke den mener at kunne være tjent med at faae 4 pCt., og maaske opsgavde Pengene i de enkelte Eiendomme, med Hensyn til hvilke dette ikke er Tilfældet, og at faa det Samme skete med Hensyn til Kommunerne. Herved vilde vi dog være langt sikkrere paa at opnaa det, der tilsigtes, og ikke udsætte os for, at vi, idet vi vedtage en for Laantagerne tilsyneladende gavnlig Bestemmelse, i Virkeligheden komme til at give mange af dem et Smælt, og endvidere undgik vi, hvad der forekommer mig at være absolut forkasteligt, at fastsætte ved Lov 4 pCt. som usforanderlig Rente. Den ærede Minister nævnte, at der var Sandsynlighed for, at Anstalten da strax maatte tænke paa at sætte Præmien op, idet den maatte gaa ud fra en lavere Gjennemsnitsrentefod end nu. Det tror jeg ikke vil blive Følgen, Men der vil indtræde en anden Følge, som tilbels vilde ophæve den førstnævnte, nemlig at Anstalten, naar den derved kunde faae mere end 4 pCt. af sine Penge, vilde anbringe Alt, hvad den eiede og havde i Obligationer og Fonds, og at der da blev færre Penge til Udlaan i faste Eiendomme, og det vilde ganske sikkert føre til at hæve Udlaansrenten for saadannes Bedkommende, naar der saaledes blev tilbudt færre Kapitaler end under normale Forhold. Det forekommer mig, at disse Betragtninger ere i den Grad uimodsigelige, at vi ikke kunne med velberaad Nu vende tilbage til et ganske forældet økonomisk Princip, og tro, at vi ved Lov kunne foreslaa en for alle Tider usforanderlig Rente. Det kan man ikke, og ved at forsøge derpaa skader man kun dem, man tror at gavne. Blandt Andet af den Grund kan jeg ikke stemme for Paragrafen, som den staar her, og jeg antager, at Flertallet i Udvalget vil stille sig ligesom jeg — jeg kan ikke her tale paa Udvalgets Vegne, da jeg ikke har havt Leilighed til at konferere med det. Jeg vil stille mig dertil, som jeg sagde i mit første Fore-

drag, og som Flertallet helt igjennem har stillet sig, nemlig afventende, saaledes at vi give Tilsgagn om at tage Spørgsmaalet op til grundig Overveelse mellem 2den og 3die Behandling, at vi tage den Tanke op, som er udtalt her, og se at opnaa det Bedste paa Grundlag deraf. Jeg mener, at alle Udvalgets Medlemmer efter at have hørt Argumenterne for og imod, maa staa fuldstændig frit dertil. Jeg skal altsaa tilraade Thinget at stemme for samtlige af Udvalget stillede Endringsforslag Nr. 1, 2, 3 og 6, og for de af Udvalgets Flertal stillede Forslag Nr. 4 og 5, medens jeg med Hensyn til Forslaget Nr. 7 ganske vil henstille til de enkelte Medlemmer og til Thinget, hvorledes man ønsker at stemme. Med Hensyn til dette skal jeg derfor ikke som Udvalgets Ordfører gjøre nogen Indstilling.

Finansministeren (Estrup): Det ærede Medlem fra Bornholm (Blens) mindede, hvad der ganske vist overfor mig, men maaske ikke overfor Thingets Medlemmer var overflødigt, om en Udtalelse af mig ved Fremsettelsen af Lovforslaget om Konverteringen af Statsgjælden til en lavere Rente for et Par Aar siden. Denne Udtalelse af mig er fuldstændig i Overensstemmelse med min Holdning nu i Aar og navnlig med min Holdning lige overfor Endringsforslaget under Nr. 7. Min Udtalelse den Gang gik nemlig ud paa, at jeg ansaa det for at være i høi Grad ønskeligt at faae Renten af Laan i faste Eiendomme nedsat. Den samme Mening har jeg endnu fuldt ud, men paa hvilken Maade skal det ske? Hvad var det, jeg foreslog den Gang? Jeg foreslog den Gang en Foranstaltning, som utvivlsomt vilde bringe meget store Kapitaler paa Laanemarkedet til en lav Rente, og det var da overladt Folk ganske frit at forhandle paa Basis af den lavere Rente. Men hvad foreslaar man her? Man foreslaar at gribe ind i administrative Forhold ved at nedsette en Anstalts allerede bestaaende kontraktmæssige Rente. Derjom ærede Medlemmer kunne finde nogen Uoverensstemmelse mellem mine Udtalelser den Gang og min Modstand mod det Forslag, der er stillet her under Nr. 7, tror jeg rigtignok, at de forstaa Meget af Fortolkningskunst; i alt Fald kan jeg ikke finde nogen Uoverensstemmelse derimellem. Det var den store Virkning af Nedsettelsen af Renten af Statsgjælden, at Laanemarkedet blev fyldt, ja jeg kan sige overfyldt med Penge til 4 pCt., blev i den Grad fyldt dermed, at de endnu ikke ere forbrugte, men at der nu ligger store Beløb, som vente paa at finde Anvendelse til 4 pCt. At man